

אמירה לנכרי במקום חולי וקור וחום

שוע"ר סי' רעו

א נכרי ... הבעיר מדורת עצים בשביל ישראל אסור לכל אדם מישראל להתחמם כנגדה בשבת.

יג מדורה שעשאה נכרי אפילו לצרכו בלבד ... אסור לבריא להתחמם כנגדה גזרה שמא ירבה הנכרי עצים בשבילו אם יהיה מותר לו להתחמם בה.

טו וכל האיסורים שנתבארו בחימום כנגד המדורה או בית החורף אינן אלא בארצות שאינן קרות. אבל בארצות הקרות כמו במדינות אלו מותר לומר לנכרי לעשות מדורה בשביל ישראל ביום שהקור גדול, וכן לומר לו לחמם את בית החורף, לפי שהכל הם כחולים אצל הקור הגדול. אבל ביום שאין הקור גדול כל כך, אם אין לו קטנים שמצטערים הרבה, אסור לומר לנכרי לעשות מדורה או לחמם בית החורף.

יז והנהגים היתר אף ביום שאין הקור גדול, מכל מקום אין מוחין בידם, שמוטב שיהיו שוגגים ואל יהיו מזידים.

ואף ביום שהקור גדול אין לחמם בית החורף שני פעמים ביום השבת, כי די במה שהסיק התנור פעם ראשון בבקר. ומכל מקום הכל לפי הקור ולפי בית החורף אם ממשיך החום זמן מרובה, והחכם עיניו בראשו.

שוע"ר סי' ש

לה מי שיש לו נער נכרי ורוכב על הבהמה כשמוליכה להשקותה, אינו צריך למנעו, מפני שהחי נושא את עצמו, ואין איסור אף לאדם להוציא את החי לרשות הרבים אלא מדברי סופרים, ובבהמתו לא גזרו. אבל צריך למנעו שלא יתן עליה בגדיו שפשטם מעליו ולא שום דבר.

שוע"ר סי' שז

יב דבר שאינו מלאכה, ואינו אסור לעשותו בשבת אלא משום שבות, מותר לישראל לומר לנכרי לעשותו בשבת, והוא שיהיה שם מקצת חולי, אף על פי שאינו כולל את כל הגוף ולא סכנת אבר.

שוע"ר סי' שיג

יז מה שנהגים בסעודות גדולות בימות החמה ליטול החלונות על ידי נכרי, לא יפה הם עושים, שהרי בנטילה זו יש חיוב חטאת לישראל שהוא סותר על מנת לבנות, שהרי עתיד להחזירין אחר כך, ואם כן כשאומר לנכרי הרי זה שבות גמור, ואינו שבות דשבות שהתירוהו במקום מצטער כמו שנתבאר בסי' ש"ז.

שוע"ר סי' שכח

יט חולה שנפל מחמת חוליו למשכב ואין בו סכנה, או שיש לו מיחוש שמצטער כל כך עד שנחלש ממנו כל גופו, שאז אף על פי שהולך כנפל למשכב הוא דומה, הרי צרכיו נעשין על ידי נכרי אפילו במלאכות גמורות של תורה...

ואם צריך לו לאכול מאכלים הניכרים שהם לרפואה, אף על פי שיש בזה איסור מדברי סופרים משום גזרת שחיקת סמנים כמו שיתבאר, מכל מקום כיון שהוא (דבר שאי אפשר לעולם לעשותו על ידי נכרי והוא) חולה בכל גופו התירו לו. ויש אוסרין. ולענין הלכה בדברי סופרים הלך אחר המיקל.

כ ואם אין לו צער גדול ולא חולי הכולל כל הגוף אלא מקצת חולי, אזי מותר לו לעשות כל שבות מדברי סופרים על ידי נכרי ... אבל אם אין לו אפילו מקצת חולי, אלא מיחוש בעלמא אסור לעשות לו אפילו על ידי נכרי שום דבר הניכר שהוא לרפואה.

מג כל שאינו מאכל ומשקה בריאים אסור לאכלו ולשתותו לרפואה גזרה משום שחיקת סמנים והוא שיש לו מיחוש בעלמא ומתחזק והולך כבריא אף על פי שכואב לו מאד אבל אם חלה ממנו כל גופו אף על פי שמתחזק והולך ואין צריך לומר אם נפל למשכב כבר נתבאר למעלה שיש מתירין.

בעזה"י, ממשיכים אנו בזה סדרת שיעורים בנושא :

אמירה לנכרי

נושא כללי זה מתחלק למספר נושאים פרטיים, שבהם ידונו השיעורים הבע"ל :

א) משלוח בגדים ואוכל שהגיע בשבת

ב) הזמנת משלוח שיגיע בשבת

ג) אמירה לנכרי במקום מצוה

ד) אמירה לנכרי במקום חולי וקור וחום

ה) אמירה לנכרי בדרך סיפור